

भीमेश्वर नगरपालिका

चरिकोट, दोलखा,

बागमती प्रदेश, नेपाल ।

भीमेश्वर नगरपालिकाको आ.व. २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम

सभाध्यक्ष महोदय,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य मान्यताको सम्मान गर्दै भीमेश्वर नगरपालिकाले लिएको 'जैविक कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, संस्कृतिले समृद्ध भीमेश्वर' भन्ने दीर्घकालीन सोच पूरा गर्न प्रतिबद्ध रही यस सम्मानित सभामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गर्वको अनुभूति गरेको छु । यो महत्वपूर्ण अवसर प्रदान गर्नु भएकोमा सम्पूर्ण नगरवासी महानुभावहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापनासम्म आइपुग्ने क्रममा जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
२. 'समृद्ध नेपाल; सुखी नेपाली' को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्न समृद्धि र सुखका दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्यहरू प्राप्तिका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट परिलक्षित हुने छ । नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व, नेपाल सरकारको पन्ध्रौं आवधिक योजना, बागमती प्रदेशको पहिलो आवधिक योजनाको आधार-पत्र, नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम र भीमेश्वर नगरपालिकाको नगर बृहत् योजना-२०७७ लाई आधार मानी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ । जसबाट 'समृद्ध भीमेश्वर; पौरखी भीमेश्वरवासी' को मान्यता साकार हुने विश्वास लिइएको छ ।
३. २०७४ सालको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित भएर भीमेश्वर नगरपालिकाको पाँचौ बजेटका लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा विगत चार आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रम र सोका आधारमा प्रस्तुत भएका बजेटहरूलाई स्मरण गर्न चाहन्छु ।
४. विगतका चार वटा बजेटको कार्यान्वयनबाट यस नगरपालिकामा समृद्धिको आधारहरू सिर्जना भएको छ । जनप्रतिनिधिहरूको प्रतिबद्धता र समन्वय, नगरवासीहरूको सहयोग, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायसँगको साभेदारी एवम् नगरिक समाजको सद्भाव र राष्ट्रसेवकहरूको तदारुकताबाट नगरपालिकाले विकास निर्माण कार्यलाई गतिशीलता प्रदान गरिरहेको छ ।

५. मानव जातिकै सङ्कटको रूपमा पैदा भएको कोरोना भाइरस संक्रमण विरुद्ध जित हासिल गर्न सहयोग गर्नुहुने नगरवासी, अन्तर्राष्ट्रिय दातृसंस्था, गैरसरकारी संस्था र अन्य सरोकारवालाहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । उपचाररत सम्पूर्ण व्यक्तिहरूको शिघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गर्दछु । यस महामारीबाट नगरको विकासमा निरन्तर क्रियाशील दोलखा निर्वाचन क्षेत्र 'ख' बाट निर्वाचित बागमती प्रदेश सभाका माननीय सदस्य पशुपति चौलागाईं लगायत जीवन गुमाउनु हुने महानुभावहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली तथा उहाँहरूको परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछु । सम्पूर्ण नगरवासीहरूमा यस महामारीबाट सुरक्षित हुन आ-आफ्नो तर्फबाट सचेत रहन हार्दिक अपिल गर्दछु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

६. अब म यस आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा नगरपालिकाले सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य विषय वस्तुहरूको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।
७. 'आन्तरिक राजस्व बृद्धि, भीमेश्वरको समृद्धि' भन्ने नाराका साथ प्रगतिशील राजस्व प्रणालीको विकास गरी आन्तरिक आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवा शुल्क, दस्तुर, बिक्रीको दर र आधारलाई जन चाहनाबमोजिम निर्धारण गरी गरेको दर भन्दा दायरा फराकिलो बनाइएको छ । गत आर्थिक वर्षदेखि नै कोरोना भाइरस महामारी कारण व्यवसाय क्षेत्रमा परेको प्रभावलाई मध्यनजर गर्दै सहुलियत स्वरूप व्यवसाय करमा छुटको व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट राजस्व सङ्कलनमा केही सङ्कुचन आएकोले यसलाई अझ मजबुत बनाउन आन्तरिक स्रोत परिचालन अध्ययन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।
८. कृषि क्षेत्रलाई समृद्धिको आधार मान्दै निर्वाहमूखी खेती प्रणालीलाई व्यावसायिकतातर्फ लैजान विशिष्टीकरण, आधुनिकीकरण र यान्त्रिकीकरण गर्न कृषकलाई कृषि औजार, उपकरण खरिदमा अनुदान र विउ विजन वितरण गरिएको छ । कृषिको विविधीकरण गर्ने, कृषि प्राविधिकहरूको व्यवस्था गरी कृषकहरूको कृषि समस्या स्थलगत रूपमा समाधान गर्ने, कृषकको क्षमता विकास, कृषक समूह/सहकारी मार्फत स्थानीय विउ संरक्षण, मौरी विकास कार्यक्रम, विषादी र रासायनिक मल रहित प्राङ्गारिक खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्य अगाडि बढाइएको छ । माटो परीक्षणका लागि नगरपालिकामा प्रदेश सरकारको साभेदारीमा माटो परीक्षण प्रयोगशाला निर्माणको कार्य सञ्चालन भइरहेको छ । पशुपालन तर्फ पशुस्वास्थ्य शिविर, पशुबिमा, नश्ल सुधारको लागि कृतिम गर्भाधान सेवा, निशुल्क औषधी वितरण, रेविज खोपको निरन्तरता, बाखा पकेट क्षेत्र जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । चौरी संरक्षण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरी चौरीको संख्या बृद्धि गराइएको छ । साथै कृषि उत्पादनको बजारीकरणका लागि सङ्कलन तथा बिक्री वितरण केन्द्र सञ्चालन गरिएको छ ।

९. 'रोकौ विदेश जान; खोलौ आफ्नै कारखाना' नीति कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा नगरपालिकाको भुलभुलेमा निर्माणधिन औद्योगिक ग्राममा किबी प्रशोधन उद्योगको लागि भवन निर्माण, साभ्ना सुविधा केन्द्र निर्माण भइरहेको छ । लघुउद्यम विकास कार्यक्रममार्फत लघुउद्यमी सिर्जना गर्नका लागि गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ । सार्वजनिक-निजी साभ्नेदारी अवधारणा कार्य गर्न कानुनी आधार तयार गरिएको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम मार्फत पूर्वाधार निर्माण र रोजगारी सिर्जना भएको छ ।
१०. नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सहकारीहरूको अभिलेखिकरण, अद्यावधिक, नयाँ सहकारी दर्ता, सहकारी एकीकरण र सहकारीका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास र सहकारीसँगको साभ्नेदारीमा आयआर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
११. 'शिक्षामा हाम्रो लगानी; स्कुल जान्छन नानी' भन्ने नारालाई सफल पार्न सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयमा रहेको बालबालिकाहरूमा हुन सक्ने मनोवैज्ञानिक विभेदलाई न्यूनीकरण गर्न विद्यालय पोसाकमा एकरूपता, सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने कक्षा १ देखि ६ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई पोसाक निःशुल्क वितरण र कक्षा १ देखि ५ सम्म अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराउने व्यवस्था गरी शैक्षिक गुणस्तर सुधारको थालनी गरिएको छ । जसका लागि अंग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तकहरू खरिदमा पचास प्रतिशत अनुदान दिइएको छ । स्थानीय पाठ्यक्रम र सहजिकरण पुस्तिकाको निर्माण, छपाई र वितरण गरिएको छ । कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यपुस्तकको सी.आर.सी. तयारी भइरहेको छ । शिक्षकहरूको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनुका साथै सिकाई उपलब्धिको आधारमा उत्कृष्ट विषय शिक्षक पुरस्कृत गरिएको छ । कोरोना भाइरस संक्रमणको अवधिमा वैकल्पिक शिक्षण सिकाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।
१२. खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्न 'एक वडा एक खेल मैदान' निर्माण गर्ने लक्ष्य अनुरूप नगरपालिकाको ३, ५, ६, ७, ८, र ९ नं. वडाहरूमा खेल मैदान निर्माण भइरहेका छन् । राष्ट्रपति रनिङ सिल्ड लगायत पालिकास्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्नुको साथै त्यस्ता प्रतियोगिताहरूमा नगरपालिकाको तर्फबाट खेलाडीहरूलाई सहभागि गराइएको छ ।
१३. भीमेश्वर नगरपालिकालाई बागमती प्रदेशको पहिलो 'बालमैत्री नगर' को रूपमा घोषणा गरी बालबालिकाको स्थितिपत्र र लगानी योजना तयार गरिसकिएको सन्दर्भमा लगानी योजना अनुसार बालक्लव र बालसञ्जालको पुनर्गठन, बालविवाह विरुद्धको अभियान सञ्चालन, महिला तथा बालबालिकासँग सम्बन्धित आधारभूत सुरक्षा जानकारी पुस्तिका प्रकाशन एवम् वितरण, स्काउटका पदाधिकारीहरू एवम् बालबालिकाको क्षमता विकासका क्षेत्रमा कार्य भइरहेको छ । अभिभावक विहिन बालबालिकाहरूलाई आर्थिक सहयोग प्रदान गरिएको छ ।

१४. प्रस्तावित चरिकोट अस्पताललाई प्रदेश अस्पतालको रुपमा स्तरोन्नती गर्न सफलता मिलेको छ। बागमती प्रदेश सरकारबाट उक्त अस्पताललाई पशुपति चौलागाईं स्मृति अस्पताल नामाकरण गरिएको छ। उक्त अस्पतालमा हाई डिपेन्डेन्सी यूनिट (एच.डी.यू.) स्थापना, प्रतिनिधी सभा र प्रदेश सभाका सदस्यहरूको सहयोगमा पी.सी.आर. प्रयोगशालाको स्थापना गरी परीक्षणको कार्य प्रारम्भ गरिएको छ। कोरोना भाइरसको बढ्दो संक्रमणको विषम परिस्थितिलाई मध्यनजर गर्दै सङ्घीय सरकारको आर्थिक सहयोगमा उक्त अस्पतालमा अक्सिजन प्लान्ट जडान र आई.सी.यू. निर्माण प्रकृया सुरु भएको छ। साथै सङ्घीय सरकारको सहयोगमा अस्पताल भवन निर्माणको प्रकृया सुरु भएको छ। जटिल रोग लागेका अति विपन्न नागरिकहरूलाई आर्थिक सहयोग, प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण लगायत स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधारात्मक कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ।
१५. कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचारको लागि सबै स्थानीय सरकारको साभेदारीमा सयुक्त कोष खडा गरिएको छ। साथै क्वारेन्टाइन र पचास बेडको आइसोलेसन कक्ष सञ्चालन गरिदै आएको छ। एण्टीजिन र पि.सि.आर. परीक्षणको दायरा बढाई समुदाय स्तरमा संक्रमण दर न्यून गर्न निरन्तर प्रयत्न भइरहेको छ। कोरोना भाइरस संक्रमितलाई पोषण, थप उपचारका लागि अन्यत्र लैजान यातायात खर्च र मृतकको सामाजिक संस्कारका लागि परिवारलाई आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइएको छ।
१६. सामाजिक सुरक्षा दायित्व अन्तर्गत पूर्ण अशक्तअपाङ्गता भएका नगरवासीहरूका हेरालुलाई घरघरमा नै पुगी आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको छ। नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट र स्थलगत रुपमा अपाङ्ग परिचय पत्र र वडा कार्यालयहरूबाट जेष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरण गरिएको छ।
१७. जेष्ठ नागरिकहरू प्रति सम्मान गर्दै जेष्ठ नागरिक भेटघाट कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। **‘एक वडा एक जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र’** स्थापना गर्ने नीति अनुरूप नगरपालिकाको ५ र ६ नं. वडाहरूमा जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र निर्माण भइरहेको छ।
१८. सामाजिक समावेशीकरणलाई सार्थक बनाउन लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, अपाङ्गता सम्बन्धी कार्यविधि र हातेपुस्तिका तयारी र लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष स्थापना र परिचालन जस्ता कार्यक्रम भएका छन्। घरेलु हिंसा न्यूनीकरणको प्रयासका लागि मदिरा नियन्त्रण गर्न मदिरा नियमन तथा नियन्त्रण सम्बन्धी ऐन जारी गरिएको छ।
१९. सुरक्षित सुत्केरी गराउन, सुत्केरी महिलाको पोषणमा सुधार गर्न र समयमा नै जन्म दर्ता गराउन संस्थागत सुत्केरी भएका महिलाहरूलाई बच्चाको जन्म दर्ता समेतका आधारमा सुत्केरी पोषण भत्ता प्रदान गरिएको छ। हिंसा विरुद्धको १६ दिवसीय अभियान, सडकमा रहेका असहाय व्यक्तिहरूको (सडक मानव) पुनर्स्थापना, महिलाहरूका लागि सीप विकास, क्षमता विकास, आयआर्जन र सचेतनामूलक कार्यक्रम

- सञ्चालन गरिएका छन्। हिंसापीडित महिला र संकटमा परेका बालबालिकाहरूलाई सुरक्षाका लागि प्रदेश सरकार र जिल्ला समन्वय समिति, दोलखा समेतको सहयोगमा चरिकोटमा सेफ हाउस निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। सुरक्षित आवास गृह (सेफ हाउस) सञ्चालन कार्यविधि २०७८ पारित गरि उक्त सेफ हाउस सञ्चालनको तयारी भइरहेको छ।
२०. 'हाम्रो अभिभारा; घर घरमा धारा' भन्ने नाराकासाथ खानेपानीको सहज आपूर्तिको लागि खानेपानी तथा सरसफाइ विभाग अन्तर्गत चरिकोट खानेपानी तथा सरसफाइ (सहरी खानेपानी) आयोजना सञ्चालनमा ल्याउनुका साथै एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ। नेपाल नगरपालिका संघ र खानेपानी तथा सरसफाइ विभागको समन्वयमा नगरस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ योजना तर्जुमाको कार्य थालनी गरिएको छ। चरिकोट बजारको ढल व्यवस्थापनका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ विभागमार्फत निर्माण कार्यका लागि टेन्डर भइसकेको छ।
२१. खेलकुद, धार्मिक तथा पर्यटकीय पूर्वाधारतर्फ कवर्ड हल, भीमेश्वर रङ्गशाला (टुडिखेल), कार्यालय भवन, सूचना केन्द्र सहितको भीमेश्वर प्रवेशद्वार, थामी संग्रहालय, मयुर पार्क, खुला चिडियाखाना पूर्वाधार, विश्व शान्ती बुद्धपार्क, महाइकाल मन्दिर, वृन्दावन, मञ्जुश्री पार्क, नगर विकास कोषको अनुदान तथा सरल ऋण सहयोगमा सातदोबाटो बहुउद्देश्यीय भवन निर्माण भइरहेको छ। नगरस्तरीय र नगर केन्द्र एवम् वडाबीचको पहुँच अभिवृद्धि गर्न सडकहरू निर्माण तथा स्तरोन्नती भइरहेको छ। पर्यटन प्रवर्द्धनलाई ध्यानमा राखी चम्पुजा-मञ्जुश्री-भ्यूटावर-थामी संग्रहालय-कुथली पदमार्ग, हात्तीछहरा पदमार्ग र जिलु देउरालीडाँडा-वृन्दावन पदमार्ग निर्माण गरिएको छ।
२२. हिमाली क्षेत्र, हिमाल तथा यसको भौगोलिक अध्ययन अनुसन्धान गरी विश्वसामु लैजाने र स्वास्थ्य क्षेत्रको जनशक्ति विकास गराउने उद्देश्यले स्टाफ नर्स, हेल्थ असिस्टेन्ट, फार्मसी जस्ता प्राविधिक विषय अध्ययन अध्यापनको लागि हिमालय अध्ययन विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान भवन निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा ल्याउने कार्य अगाडि बढिरहेको छ।
२३. संस्थागत विकास तर्फ नगरपालिकाको वडा नं. १, ३, ४, ६, ७ र ८ को वडा कार्यालयहरू सार्वजनिक र आफ्नै भवनबाट सञ्चालन गरी सेवा प्रवाह भइरहेको छ। वडा नं. २, ५ र ९ को वडा कार्यालयहरू आफ्नो भवनबाट सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक पबन्ध गरिदै छ।
२४. खोरथली सामुदायिक वनमा खुल्ला चिडियाखाना, थामी सङ्ग्रहालय, वृन्दावन पार्क, विश्वशान्ति बुद्ध पार्क, भीमेश्वर औद्योगिक ग्राम, बसपार्क, चरिकोट अस्पताल, साइन्स पार्क, मयुर पार्क, साहित्यिक पार्क, मुद्रा सङ्ग्रहालय, दोलखा सम्पदा वस्ती, जनजाति संग्रहालय, नारायणदेउ सिंचाई, तामाकोशी लिफ्ट सिंचाई, हात्तीछहरा पदमार्ग, ओखे खेल मैदान लगायत विभिन्न क्षेत्रसँग सम्बन्धित बिस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डी.पी.आर.) निर्माण गरिएको छ। त्यसैगरी नगर रिङ्गरोड, दोलखा - नागदह, भटमासे - जिलु, अनाथालय

- गाइघाट, अनाथालय - महांकाल, पाटीखोला -उखुवारी -कुप्री -सेरा, घेवापानी - शेरा -निगाले बाघखोर सडकको बिस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डी.पी.आर.) तयार गरिएको छ ।
२५. जीवन पद्धति र समृद्धिको आधारको रूपमा रहेको वन र वातावरणको संरक्षण गर्न 'एक वडा, एक पुनर्भरण पोखरी निर्माण' गर्ने लक्ष्य अनुरूप विभिन्न वडाहरूमा पुनर्भरण पोखरी निर्माण गरिएको छ । वातावरणसँग सम्बन्धित जीविकोपार्जन कार्यक्रमसमेत सञ्चालन गरिएको छ ।
२६. भीमेश्वर नगरभित्रको मठमन्दिर, गुम्बा लगायत धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरू, जात्रापर्व लगायतका सांस्कृतिक परम्पराहरूको संरक्षण र सम्बर्द्धनको कार्यलाई अगाडि बढाइएको छ । नगरपालिकाबाट संस्कृति संरक्षण र सम्बर्द्धनसँग सम्बन्धित आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरिएको छ ।
२७. विपद् व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिदै विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कानुनको तर्जुमा, सो अन्तर्गतका नगरस्तरीय र वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन, विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना, आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (एम.ई.ओ.सी.) स्थापना गरिएको छ । आगलागीजन्य जोखिम न्यूनिकरणको लागि चरिकोट बजार क्षेत्रमा फायर हाइड्रेन जडान, विद्यालय विपद् सुरक्षा योजना तयारीको लागि एक सार्वजनिक र एक संस्थागत विद्यालयको छनौट गरिएको छ । चरिकोट बजार क्षेत्रमा घरधुरीको सडकटासन्नता लेखाजोखा कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । पहिरो नियन्त्रणका लागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरिएको छ । विपद्मा परेका व्यक्तिहरूलाई सहयोग गरिएको छ । आगोलागी नियन्त्रणका लागि दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुका साथै वडास्तरमा आगोलागी नियन्त्रणका विषयमा अभिमुखीकरण गरिएको छ ।
२८. सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी पद्धति अवलम्बन गरी सरसफाइ कार्यक्रम कार्य अगाडि बढाइएको छ । वडा नं. ६ मा सिमपानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँगको साभेदारीमा सरसफाइ केन्द्र निर्माण भइरहेको छ ।
२९. सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाइएको छ । खर्चको प्रभावकारिता बृद्धिका लागि संघ, प्रदेश र नगरपालिकाको आर्थिक ऐन नियमहरूको पूर्ण पालना गर्ने संयन्त्र विकास गरिएको छ । स्थानीय सञ्चित कोष सञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरूपता र मितव्ययिता कायम गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
३०. न्यायीक समिति मार्फत विभिन्न मुद्दाहरूको सुनुवाइ, सहजीकरण गरी न्याय सम्पादन गरिएको छ । मेलमिलापकर्ताको सहजीकरणमा वडास्तरमा नै मेलमिलाप गराइ न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि गरिएको छ । मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास कार्य भइरहेको छ ।

३१. स्थानीय बजार व्यवस्थापन र उपभोक्ताको हित तथा अधिकार संरक्षण गर्नका लागि स्थानीय बजार अनुगमन गरिएको छ । सङ्घ र प्रदेशसँग समन्वयमा सयुक्त बजार अनुगमन गर्नका लागि आवश्यक कानुनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गरिएको छ ।
३२. व्यक्तिगत घटना दर्तालाई सत् प्रतिशत पुऱ्याउने प्रयोजनको लागि वडा तहमा घटना दर्ता शिविर, सबै वडामा अनलाइन घटना दर्ता सुरुवात गरिएको छ ।
३३. डिजिटल नगर पार्श्वचित्रको निर्माण, वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेट सुविधा विस्तार, अनलाइन राजस्व सङ्कलन र नक्सा पास डिजिटाइजेसनको कार्य सुरुवात गरिएको छ ।
३४. कार्यक्रम आयोजनाहरूको गुणस्तरको सुनिश्चितताका लागि अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइएको छ । अनुगमनबाट दिइएका सुझावको आधारमा सुधार गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा भुक्तानी गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
३५. स्थानीय सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन, दरबन्दी यकिन तथा सङ्गठनात्मक संरचना अद्यावधिक गर्न सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरिएको छ ।
३६. जनतासँग मेयर कार्यक्रममार्फत नगरवासीको जनजीविकासँग सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार निर्माण र महिलासँग उपमेयर कार्यक्रममार्फत लक्षितवर्गको जनजीविकासँग सम्बन्धी सशक्तिकरण एवम् आयआर्जनसँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रम/आयोजना सञ्चालन गरिएको छ ।
३७. नगरपालिका र विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दातृ सङ्घ संस्थाहरूको साभेदारीमा स्थानीय सरकार सवलीकरण, विपद् व्यवस्थापन, विपन्न वर्गको जीविकोपार्जन लगायत अन्य आय आर्जनको कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका छन् ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

३८. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को नीति तथा कार्यक्रम यस सभासमक्ष प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।
३९. नगरवासीको व्यापक सहभागितामा 'जैविक कृषि, पर्यटन, दिगो पूर्वाधार; शिक्षा, स्वास्थ्य र संस्कृतिले समृद्ध भीमेश्वर' भन्ने दीर्घकालिक सोच साथ तर्जुमा गरिएको 'नगर बृहत् योजना २०७७' मा उल्लेख भएका दीर्घकालिन लक्ष्य र अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न विकासका समग्र रणनीति अनुसार कार्य सञ्चालन गरिने छ । विकासका समग्र लक्ष्य, क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य पूरा गर्न अवलम्बन गर्नुपर्ने क्षेत्रगत रणनीति, कार्यनीति पूरा गर्दै क्षेत्रगत आवधिक प्राथमिकता अनुसारको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
४०. आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकारक्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र विक्रीको आधार र दायरा अझ फराकिलो, सहज र सरलिकृत गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गरिने छ । करदाताहरूको कर तिर्ने क्षमता र कोरोना भाइरस संक्रमणलाई मध्यनजर गर्दै कर

सहभागितामा उल्लेखनीय वृद्धि गराउन आगामि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि करका दरहरूमा वृद्धि नगरी सहूलियत दिने नीति लिइने छ । करदाताको उत्साहजनक सहभागितामा कर सङ्कलन गर्नका लागि करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । आन्तरिक स्रोत परिचालन अध्ययन प्रतिवेदन २०७७ को कार्यान्वयन गरिने छ । नगरबासीहरूको योगदानबाट सङ्कलित करलाई पूँजी सिर्जना हुने गरी लगानी गरिने छ ।

४१. **व्यावसायिक कृषि, आधुनिक प्रविधि; कृषिमा लगानी नगरको समृद्धि** भन्ने सोचका साथ कृषिमा आत्मनिर्भरता र व्यावसायिकरणका लागि कृषिमा विशिष्टीकरण र आधुनिकीकरणको नीति लिइने छ । कृषि औजार तथा उपकरणमा साभेदारी गर्ने, कृषिमा विविधीकरण गर्दै नगदेबालिको उत्पादन, पकेट क्षेत्र विकास तथा विशेष बालिको क्षेत्र निर्धारण गर्ने, बाँभो रहेका जग्गाको उपयोग गर्ने, नर्सरी स्थापना गर्ने र स्थानीय जातका बिऊ संरक्षण गरिने छ । कृषि बजारीकरणका लागि कृषि उपज सङ्कलन, भण्डारण र प्रशोधन कार्य गर्नुको साथै हाट बजारको व्यवस्थापन गरिने छ । विषादीलाई निरुत्साहित गरी प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनमा प्रोत्साहन, माटो परीक्षण र माटोमा खाद्यतत्वको सन्तुलन कायम गरिने छ । कृषि बिमा गरी यस क्षेत्रको जोखिम व्यवस्थापन गरिने छ । कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउने, उत्पादनको आधारमा कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने, कृषिमा युवा रोजगारी सिर्जना गरी आधुनिक तथा व्यावसायिक कृषिलाई प्रोत्साहित गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । **‘बाँभो जग्गा फुटाउ, खेती लगाउ’** भन्ने अभियानका साथ कृषिलाई प्रवर्द्धन गरिने छ । यस वर्ष अगुवा कृषक छनौट कार्यक्रममार्फत उत्कृष्ट अगुवा कृषक छनौट गरी प्रोत्साहन गरिने छ ।
४२. पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउनुको साथै आय आर्जनको प्रमुख स्रोतको रूपमा विकास गराइने छ । अनुबसिक स्रोत संरक्षण गरिने छ । व्यावसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान र प्राविधिक सहयोग गरी कृत्रिम गर्भाधारण र पशु नश्ल सुधार गरिने छ । पशुपालनको पकेट क्षेत्र/उपक्षेत्र निर्धारण गरी व्यावसायिक बाख्रापालन, गाईपालन, भैसीपालन, बंगुरपालन, कुखुरापालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । पशु पोषण, पशुबिमा र रोग निवारणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । पशु स्वास्थ्य शिविर र घरपालुवा तथा सामुदायिक कुकुरहरूको बन्ध्याकरण र खोप शिविरलाई निरन्तरता दिइने छ । दुध उत्पादन बढाई दुधमा आत्मनिर्भर गराउनको लागि दुध उत्पादक कृषकहरूलाई संस्थागत रूपमा आवद्ध गराई उत्पादनको आधारमा अनुदान दिने नीति लिइने छ । यस आर्थिक वर्षमा कृषि तथा पशुफर्महरू दर्ताका लागि आवश्यक कानून तर्जुमा गरिने छ ।
४३. भूमिहिन किसानहरूको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक कार्यदल गठन गरी भूमिहिन तथा सुकुम्बासी समस्या समाधानको प्रयासको थालनी गरिने छ ।

४४. 'रोकौ विदेश जान; खोलौ आफ्नै कारखाना' भन्ने नारालाई सार्थक गराउन सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी नीति लिइने छ। भीमेश्वर उन्नत कोषमार्फत उद्यमशीलताको वृद्धि गरी युवा रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका नगरबासीहरूलाई विदेशमा सिकेको सीपलाई उपयोग गरी उत्पादनमूलक कार्य गर्न समेत यो कोषबाट सहयोग पुऱ्याइने छ। आर्थिक सामाजिक रूपमा विपन्न परिवारको पहिचान गरी उनीहरूको उत्थानको लागि आवश्यक कार्यविधि बनाई व्यावसायिकता र रोजगारीको अवसर सिर्जना गराइने छ।
४५. नगरपालिकाको वडा नं. ७ भुलभुलेमा निर्माणाधिन औद्योगिक ग्रामको निर्माण कार्यसम्पन्न गरी औद्योगिक वातावरण र अवसरको सिर्जना गरिने छ। निर्माणाधिन औद्योगिक ग्राममा विभिन्न उद्योगहरू सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानीमा स्थापनाका लागि लगानीकर्ताहरूलाई आह्वान गरिने छ। गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ। प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र शहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना र पूर्वाधार विकास गरिने छ। नगर युवा रोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ।
४६. 'सबै जमिनमा सिंचाई पुऱ्याउँ; बाभो जमिनलाई उर्वर बनाउँ' भन्ने मान्यताका साथ कृषियोग्य जमिनमा दीगो एवम् भरपर्दो सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने नीति लिइने छ। कुलो सिंचाई, थोपा सिंचाई र पोखरी सिंचाई आदि कार्यक्रम सञ्चालन गरी सिंचित क्षेत्र विस्तार गरिने छ। मऱ्याङखोला-दोलखा वेंसी सिंचाई कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न गरिने छ। बागमती प्रदेश सरकार तथा अन्य निकायसँगको साभेदारीमा निर्माणाधिन तामाकोशी लिफ्ट सिंचाई परियोजनालाई निरन्तरता दिइने छ।
४७. सहकारी क्षेत्रको बहुआयमिक योगदानलाई उच्च कदर गर्दै सहकारीसँगको साभेदारीमा नगरवासीको आय वृद्धि गर्ने र सार्वजनिक-सहकारी-समुदाय साभेदारी (पी.सी.सी.पी.) नमूनामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ। सहकारीले आफ्ना सदस्यहरूको वर्गीकरण गरी विपन्न र गरिब नगरवासीहरूका लागि विशेष सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र सरल एवम् सहलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्न आवश्यक नियमन गरिने छ। सदस्यहरूको आर्थिक हितको आधारमा सहकारीको मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ। लक्षित वर्गहरूलाई उद्यमशिल बनाउन सहकारीसँगको साभेदारीमा उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गर्ने तथा व्यवसाय सहजिकरण गरिने छ। सहकारीहरू अनुगमन गर्ने र नियमित प्रतिवेदन प्रणालीको विकास र आवश्यक पृष्ठपोषण दिने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। सहकारीसँगको साभेदारीमा कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा बिक्रिवितरण केन्द्र सञ्चालन गरिने छ।
४८. विकासको आधारशिलाको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको विकासमा सर्वोपरी जोड दिने नीति लिइने छ। 'नगरवासीको एउटै इच्छा; जीवनउपयोगी आत्मनिर्भर शिक्षा' भन्ने नाराका साथ विद्यालय उमेर समूह (५-१२) का सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना गरी विद्यालय बाहिर कुनै पनि बालबालिका नरहेको

- सुनिश्चित गरिने, विद्यालय भर्ना भएका बालबालिकालाई विद्यालयमा टिकाई राख्ने, सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने, सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क पोसाक वितरण गरी शैक्षिक उत्प्रेरणा जगाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । कक्षा १ देखि ५ सम्म अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराउन अंग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तकहरू खरिदमा अनुदान दिने, शिक्षकहरूलाई शैक्षिक उत्प्रेरणा जगाउने, अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराउन तालिम दिने, शैक्षिक सामग्री दिने, सिकाई उपलब्धि उच्च भएको विद्यालयलाई पुरस्कृत गर्ने, प्रविधिमा आधारित शिक्षण विधि अवलम्बन गराउने, विद्यालयमा खानेपानी शौचालय आदिको पूर्वाधार विकास गर्ने र बालमैत्री पूर्वाधार र शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने, विद्यार्थीहरूको शारिरीक तथा बौद्धिक विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने, सीपमूलक, आयमूलक, प्राविधिक, व्यावसायिक र समावेशी शिक्षा जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइएको छ । शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अभिभावक शिक्षामा जोड दिइनेछ । स्थानीय पाठ्यपुस्तक र सोको सी.आर.सी. तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । कोरोना भाइरस महामारी सम्बन्धी स्वास्थ्य सचेतना अभियानका रूपमा सञ्चालन गरिने र केन्द्रीय नीति अनुरूप वैकल्पिक विधिबाट पठनपाठनलाई अगाडि बढाइने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । बाल विकास केन्द्रका शिक्षक र विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गरिने छ । नगर शिक्षा योजना तयारी गरिने छ ।
४९. भीमेश्वर नगरपालिकालाई जिल्लाको शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न नगर क्षेत्रको शैक्षिक संस्थाहरूको शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । नगरपालिका भित्रका स्वदेशबाट चिकित्साशास्त्रमा उच्चशिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति व्यक्ति एक लाख रुपैयाँ प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै विपन्न दलित विद्यार्थीको लागि प्राविधिक विषयमा उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति दिने र ल्यापटप खरिदका लागि सहयोग उपलब्ध गराउने नीति लिइने छ ।
५०. यस नगरपालिकालाई बागमती प्रदेशको पहिलो बालमैत्री नगर घोषणा गरिएको सन्दर्भमा यसको दिगोपनाका लागि रणनीति तथा लगानी योजना अनुरूप कार्यक्रम सञ्चालन गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई सुनिश्चित गर्दै लगिने छ । अभिभावक गुमाएका बालबालिकाहरूलाई प्रदान गरिदै आएको आर्थिक सहायतालाई निरन्तरता दिइने छ । नगरपालिकाभित्र रहेका विभिन्न बालगृहहरूलाई संरक्षण र संवर्द्धन गरिने छ ।
५१. खेलकुद मार्फत नगरपालिकाको पहिचान स्थापित गर्ने नीति लिइने छ । 'एक वडा एक खेल मैदान' निर्माण लक्ष्य अनुसार बाँकी वडाहरूमा थप खेलमैदानहरू निर्माण गरिने छ । खेलाडीलाई प्रशिक्षण, क्षमता विकास र प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । महिला खेलाडीहरूलाई विशेष प्रोत्साहन गरिने छ । खेलकुद प्रतियोगितालाई नियमित रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।

५२. नगरवासीलाई स्वस्थ बनाउन सर्वसुलभ, भरपर्दो र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने र स्वास्थ्य सेवामा सबै नगरवासीको पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति लिइने छ । गर्भवती महिला, आमा र नवजात शिशुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण, स्वास्थ्य सुधार र पोषणमा सहयोग पुग्ने, गर्भवती महिला र आमालाई स्वास्थ्य परामर्श दिने, सुत्केरी भेटघाट गर्ने, स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र सुधार गर्ने, स्वास्थ्य चौकहरूमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीहरू र औषधीको व्यवस्था गर्ने, स्वास्थ्य चौकी नभएका वा स्वास्थ्य चौकीले समेटन नसकेका नगरका क्षेत्रहरूमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गराउने, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने, स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न नसक्ने जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने, जनचेतना अभिवृद्धि, सबै विद्यालयहरूमा प्राथमिक उपचार सामग्री व्यवस्था गर्न लगाइने छ । सुत्केरी महिलाको पोषणमा सुधार गर्न र समयमै जन्मदर्ता गराउन संस्थागत सुत्केरी भएका महिलाहरूलाई बच्चाको जन्मदर्ता समेतका आधारमा प्रदान गरिदै आएको सुत्केरी पोषण भत्तालाई निरन्तरता दिइएको छ । रक्त सञ्चार सेवा प्रवाह गर्ने, महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूलाई परिचालन र प्रोत्साहन गर्ने, स्वास्थ्य सुधार तथा नसर्ने रोगको व्यवस्थापनका लागि योग तथा ध्यान अभ्यास सुरुवात गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ । विभिन्न प्रकोप तथा महामारीका कारण मनोसामाजिक समस्यामा परेका व्यक्तिहरूका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराइने छ । पशुपति चौलागाईं स्मृति अस्पतालमा थप आवश्यक पूर्वाधार विकास गरी आई. सि. यु. सम्मको सेवा विस्तार गरिने छ । यसलाई सुविधा सम्पन्न अस्पतालको रूपमा विकास गर्न आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ । कोरोना रोकथाम नियन्त्रणका लागि कोरोना विशेष कोषको निरन्तरता, क्वारेन्टाइन र आइसोलेसन केन्द्रको क्षमता वृद्धि, पूर्वाधारको विकास, स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सुरक्षित सामग्रीको वितरण, कोरोना नियन्त्रणको लागि सचेतिकरण जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । कोरोना संक्रमण परीक्षणको दायरा वृद्धि गरिने छ । कोरोना संक्रमणको नियन्त्रणका लागि सबै नगरवासीलाई खोपको सुनिश्चित गर्न आवश्यक समन्वय र पहल गरिने छ । कोरोना भाइरस संक्रमित र संक्रमणबाट मृत्यु हुनेका परिवारलाई प्रदान गरिएको आर्थिक सहयोगलाई निरन्तरता दिइने छ । पूर्ण खोप सुनिश्चिततालाई निरन्तरता दिइने छ । महिलाहरूमा देखिएको पाठेघरको क्यान्सर समस्याको निदानका लागि वडास्तरमा सिविरहरू सञ्चालन गरिने छ । स्वास्थ्य सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित अन्य कानुनी व्यवस्थाहरू गरिने छ ।

५३. खानेपानी तथा सरसफाइलाई आधारभूत सेवाको रूपमा लिइने छ । सहरी क्षेत्रमा सहरी खानेपानी आयोजना र ग्रामिण क्षेत्रमा वडास्तरीय खानेपानी आयोजना मार्फत खानेपानीको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गरिने छ । यसका लागि क्रमागत खानेपानी आयोजनाहरूको पूर्णता र नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको प्रस्ताव गरिने

छ । खानेपानी वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिने छ । सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । सहरी फोहरलाई स्रोतमा नै छुट्टयाइ निर्माणाधिन सरसफाइ केन्द्रबाट फोहोरमैलाको वर्गीकरण, प्रशोधन र प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । टोल सुधार तथा सरसफाइ समिति, नगरिक सचेतना केन्द्रसँगको सहकार्यमा विकास निर्माण तथा सरसफाइ कार्यलाई अगाडि बढाइने छ । बजार सरसफाइलाई नियमितता दिइने छ । 'हाम्रो अभिभारा; घर घरमा धारा' भन्ने नाराका साथ 'एक घर एक धारा' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । पिउनयोग्य पानीको सहज पहुँच सबै नगरवासीहरूलाई पुऱ्याई पूर्ण सरसफाइको कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइने छ । चरिकोट बजारमा ढल व्यवस्थापनको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।

५४. ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक नगरी दोलखाको सम्पदा वस्ती विकास र अन्य सांस्कृतिक पुरातात्विक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी विस्तृत कार्ययोजनाका आधारमा भाषा, लिपी, कला, संस्कृति, सम्पदा, धार्मिक स्थल आदि सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण गर्ने नीति लिइने छ । भीमेश्वर मन्दिर लगायत अन्य मठमन्दिरहरूको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । आदिवासी, जनजाति र दलित समुदायहरूको परम्परागत सीप र कलाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिने छ । स्थानीय मठ, मन्दिर, गुम्बा, चाडपर्व र जात्राको जर्गेना तथा सम्बर्द्धन गरिने छ । उल्लेखित कार्यहरूका लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । भानु-विद्यापति साहित्य प्रतिष्ठानमार्फत नेपाली, मैथली र अन्य स्थानीय भाषाको प्रवर्द्धन र जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र भीमेश्वर नगरपालिकाबीच सांस्कृतिक भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिने छ ।

५५. सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई आत्मसात गर्दै महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, अपाङ्गता र आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका लक्षित वर्गहरूको आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण, मूलप्रवाहीकरण र सचेतीकरण गर्ने नीति लिइने छ । जातीय विभेद न्यूनीकरणका लागि नगरस्तरीय जातीय भेदभाव र छुवाछुत अन्त्य तथा दलित अधिकार प्रवर्द्धन समितिमार्फत क्रियाकलापहरू अगाडि बढाइने छ । साथै दलित र गैर दलित समुदायबीच अन्तर जातीय विवाह गर्ने दम्पतीलाई प्रोत्साहन स्वरूप पचास हजार प्रदान गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । हिंसा विरुद्धको १६ दिवसीय अभियान लगायतका कार्यक्रमहरूमार्फत सामाजिक सचेतना अभिवृद्धि गरिने छ । लक्षित वर्गको सीप तथा क्षमता विकास, आयआर्जन र सहयोगका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । बालश्रम निवारण गर्ने, हिंसापीडित महिला र सडकटमा परेका बालबालिकाहरूलाई सुरक्षाको व्यवस्था मिलाइने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । हिंसा पीडित महिला तथा असाहय बालबालिकाका लागि बागमती प्रदेश सरकार तथा जिल्ला समन्वय समिति, दोलखाको सहयोग एवम् गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साभेदारीमा सुरक्षित आवास (सेफ हाउस) सञ्चालन गरिने छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा केन्द्रहरूबाट बैङ्कमार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था

- निरन्तरता दिइने छ । महिला हिंसा, मानव बेचबिखन विरुद्धको अभियान तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
५६. जेष्ठनागरिक प्रति सम्मान गर्दै 'एक वडा एक जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र' स्थापना गर्ने र जेष्ठ नागरिक भेटघाट कार्यक्रम र स्वास्थ्य जाँचलाई निरन्तरता दिइने छ । जेष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने र जेष्ठ नागरिकहरूको अनुभव र सिकाइलाई पुस्ता हस्तान्तरणका लागि 'अर्ति पूर्वाको' जस्ता कार्यक्रमहरू वडा तहमा सञ्चालन गरिने छ ।
५७. धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र साहसिक पर्यटनको विकास गन्तव्यको रूपमा यस नगरपालिकालाई विकास गर्ने, पर्यटनमार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारी सिर्जना गर्ने नीति लिइने छ । 'एक वडा एक पार्क' निर्माणलाई निरन्तरता दिइने छ । पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, प्रचार प्रसार र पूर्वाधार निर्माण तथा विकास गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । भीमेश्वर प्रवेशद्वारमा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ । 'आस्थासँग जोडौँ सम्पदालाई; पदमार्ग खोलौँ पर्यटकलाई' भन्ने नाराका साथ मञ्जुश्री - विश्व शान्ति बुद्ध पार्क पदमार्ग, थामी सङ्ग्रहालय - विश्व शान्ति बुद्ध पार्क पदमार्ग र वृन्दा वन - साहित्यिक पार्क पदमार्ग निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । यसै वर्ष पर्यटकीय गन्तव्यका लागि हत्तिछहरामा 'स्काइ वाक' र 'नेगाल-मार्बु भोलुङ्गेपुल बञ्जिजम्प' निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरी लगानीकर्ता खोजी गरिने छ । होटल व्यवसायीहरूसँगको सहकार्यमा पर्यटक आतिथ्यता र सत्कार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र पर्यटकहरूको सुरक्षाका लागि सोलार बत्ति, सडक बत्ति, सी.सी.टी.भी. आदिको व्यवस्था गरिने छ । यसै वर्ष भीमेश्वर नगरपालिका वडा नं. ९ को डाँडुडेडाँडा खरिदुङ्गामा चलचित्र नगरिका लागि प्रवेशद्वार र सूचना केन्द्रसहितको प्रशासनिक भवन निर्माणको थालनी गरिने छ । नगरपालिकाको वडा नं. ९ डाँडुडेडाँडामा अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र नगरी निर्माणको कार्यलाई प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँगको साभेदारीमा निरन्तरता दिइने छ । यसै वर्ष भीमेश्वर मन्दिर, कालिञ्चोक मन्दिर र जनकपुरधामबीचको धार्मिक पर्यटकीय सर्किटमार्फत पर्यटन विकास गरिने छ ।
५८. भीमेश्वर नगरपालिका लगायत जिल्लाकै रूपान्तरणकारी तामाकोशी तेस्रो जलविद्युत आयोजना पूर्ण क्षमता र यथाशिघ्र कार्यान्वयनमा ल्याउन सरोकारवाला निकायसँग अनुरोध एवम् पहल गरिने छ । चीन-भारत जोडने छोटो त्रिदेशीय मार्ग तामाकोशी करिडोरलाई तामाकोशी वारि नगरपालिका हुँदै निर्माण गर्न प्रयत्न गरिने छ । नगर गौरवको लागि नगरपालिका भित्रका प्रत्येक वडाको छुट्टाछुट्टै पहिचान हुने गरी एक वडा एक पहिचान कायम गरिने छ । विकासको अर्को मुख्य आधारको रूपमा रहेको सडकको विस्तार गरी नगरवासीको जनजीवन सहज बनाउन सहयोग पुऱ्याइने छ । नगर सडक गुरुयोजना (एम.टी.एम.पी.) तर्जुमा गरी नगरपालिकामा व्यवस्थित सडक सञ्जाल विस्तार गरिने छ । मुख्य सडकहरूलाई बाह्रै महिना सञ्चालनमा ल्याउने गरी स्तरोन्नती गर्ने, वातावरणमैत्री हरियाली सडक

- निर्माण गर्ने, महत्त्वपूर्ण सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्ने, सडकको दायाँ बायाँ वृक्षारोपणलाई प्रोत्साहन गर्ने, सडक निर्माण मापदण्ड कडाइका साथ लागू गरी सुरक्षित सडक निर्माण गर्ने, सडकको लगत तयार गर्ने र सडकले चर्चेको जग्गाको लगत कट्टा गर्ने कार्यक्रमको प्रारम्भ गरिने छ । लागत साभेदारीमा शहरी सडक स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । यातायात क्षेत्र व्यवस्थित गर्न तयार पारिएको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन अनुसार बसपार्क निर्माण पहल गरिने छ । शहरी क्षेत्रमा पार्किङ स्थलहरूको निर्माण गरिने छ । निजी क्षेत्रको साभेदारीमा नगरबस सेवा सञ्चालनका लागि पहल गरिने छ । सूचना तथा सञ्चारको क्षेत्रलाई प्रभावकारी बनाउन सूचना हाईवे (अप्टिकल फाईबर) विच्छ्याउने कार्यलाई पूरा गर्न सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय गरिने छ ।
५९. व्यवस्थित आवास भवन निर्माणका लागि भवन संहिताको पूर्ण पालना गराउने र योजनावद्ध शहरी पूर्वाधार विकास गर्ने नीति लिइने छ । शहरी क्षेत्रमा सडक वती व्यवस्था गर्ने, भीमेश्वर नगरपालिका-४ जिल, भीमेश्वर नगरपालिका-९ बोसिम्पा एकीकृत वस्ती निर्माण कार्यमा तिव्रता दिइने, वडा नं.-२ स्थित सम्पदा वस्तीको निर्माणलाई घरधनीसँगको सहकार्यमा तिव्रता ल्याइने छ र अन्य क्षेत्रमा समेत ल्याण्ड पुलिड गरी एकिकृत वस्ती र व्यवस्थित सहर विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । शहरी क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्द्धन, नगरबासीहरूको सक्रियतामा घर अगाडि वृक्षारोपण र सरसफाइ, सडक आसपास वृक्षारोपण, शहरी सौन्दर्य र स्वच्छ सहर अभियान सञ्चालन गरिने छ । नगरपालिकाको वडाकार्यालय भवनहरू निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
६०. 'वातावरणमैत्री दिगो पूर्वाधार; समृद्ध नगरको बलियो आधार' भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै भीमेश्वर रङ्गशाला, कवर्डहल, भीमेश्वर प्रवेशद्वार भीमेश्वर बहुउद्देश्यीय भवन जस्ता ठूला पूर्वाधार निर्माण आयोजनाहरूको निर्माण कार्य आर्थिक वर्ष २०७८/७९ भित्रै सम्पन्न गरिने छ ।
६१. जीवन पद्धति र समृद्धिको आधारको रूपमा रहेको वन र वातावरणको संरक्षण गर्ने नीति लिइने छ । सामुदायिक वन व्यवस्थित गर्ने, आवश्यक नियमन गर्ने, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरू र सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघसँगको सहकार्यमा वन पैदावारमा आधारित व्यावसायिक खेति तथा उद्यम सञ्चालन गरी आयआर्जन गर्ने, 'एक वडा, एक पुनर्भरण पोखरी निर्माण' गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । जलवायु परिवर्तनका प्रतिकुल असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न पारिस्थितिकीय प्रणालीहरू संरक्षण गर्दै जीविकोपार्जन सुधार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिने नीति लिइने छ । नगरपालिकाको वारुणयन्त्रलाई प्रभावकारी सञ्चालनको व्यवस्था गरिने छ । व्यावसायिक घर, संस्थागत भवन र पसलहरूमा आगो निभाउने ग्याँस राख्न लगाइने छ । नदी कटान नियन्त्रण र पहिरो नियन्त्रण गर्ने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी परिचालन गरिने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी

- लागु गर्ने, खुला क्षेत्र पहिचान भएका स्थानमा र आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। युवा परिचालन मार्फत विपद् व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। विपद् व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाको कार्यालयमा स्थापना गरिएको आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र (एम.ई.ओ.सी.) बाट विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ। टोल फ्रि नम्बर सेवा र हट लाइन सेवालाई सुचारु गरिने छ। विभिन्न खाले विपद्बाट पीडित परिवारका लागि अस्थायी आवास निर्माण गरिने छ।
६३. नगर क्षेत्रको सार्वजनिक जग्गा र खुला क्षेत्रको पहिचान गरी संरक्षण, संवर्द्धन र अभिलेखीकरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।
६४. विभिन्न निकायसँगको सहकार्यमा बैकल्पिक ऊर्जाका कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गरी सञ्चालन गरिने छ।
६५. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा सेवाग्राहीमैत्री र प्रविधिमैत्री बनाइ सुशासनको प्रत्याभूति दिइने छ। नगरबासीहरूलाई सेवा प्रवाह सम्बन्धमा सहज गुनासो गर्न सक्ने र यथाशिघ्र गुनासो सुनुवाई गर्ने संयन्त्र विकास गरिने छ। स्थानीय सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन अनुसार दरवन्दी यकिन तथा सङ्गठनात्मक संरचना अद्यावधिक गरिने छ। भीमेश्वर नगरपालिकाको **सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन २०७७** अनुसार कर्मचारीहरूको कार्यविवरण यकिन र कार्यसम्पादन करार गरी कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनमा जवाफदेही बनाइने छ। क्षमता विकासका लागि तालिम र अभिमूखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा आवद्ध गरिने छ। कर्मचारी कल्याणकोषमा आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिने छ।
६६. नगरपालिकाबाट कार्यक्रम/आयोजनाको वार्षिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ। नियमित रूपमा समीक्षा र सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने व्यवस्था गरिने छ। आयोजनाहरूको नियमित अनुगमन गरी कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानीको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ। आयोजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको सुरुवात गरिने छ। आयोजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा देखिएका बाधा अवरोधलाई अनुगमन गरी यथाशिघ्र समाधान गरिने छ। विकास निर्माण कार्यमा वित्तीय अनुशासन कायम गरिने छ।
६७. नगरबासीका लागि उपभोग्य वस्तु नियमित आपूर्ति गराउने र अभाव हुन नदिने नीति लिइने छ। यसका लागि सम्बन्धी निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा नियमित बजार अनुगमन गरी आवश्यक सुधार गर्न लगाइने छ। उपभोक्ताको अधिकार सुनिश्चितता र स्वच्छ बजार कायम गर्नका लागि नगरपालिकाबाट जारी भएका कानूनहरूको कार्यान्वयन गरिने छ।
६८. सूचना तथा सञ्चार र प्रविधि क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरी नगरबासीलाई सहज रूपमा सञ्चार माध्यम र प्रविधिबाट छिटो र भरपर्दो सूचना उपलब्ध गराइने छ। जनतासँग मेयर रेडियो कार्यक्रममार्फत हरेक

महिनाको १ गते नगरका गतिविधिहरूको जानकारी नियमित रूपमा गराइने छ । घर नक्शा पासलाई डिजिटाइज गर्ने कार्य थालनी गरिने छ । सूचनाको हकको प्रत्याभूति गर्ने, नगरपालिकाको सूचनाहरू नियमित रूपमा विभिन्न माध्यमबाट नगरबासीहरूलाई सम्प्रेषण गर्ने, नगरपालिकाबाट भए गरेका कार्यहरू नगरवासीमा जानकारी गराउने उद्देश्यले आवधिक रूपमा बुलेटिन प्रकाशनको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । अनलाइन घटना दर्तालाई निरन्तरता, राजश्व अनलाइन भुक्तानी प्रणालीको स्थापना, डिजिटल नगर पार्श्वचित्रको तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गरी नागरिकको पहुँच स्थापना, नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय लगायतमा इन्टरनेट सेवाको विस्तार र सुनिश्चितता गरिने छ । आयोजना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली/सूचना अद्यावधिक गरिने छ । पर्यटकीय स्थल चम्पुजा, भ्यू-टावर, भीमेश्वर प्रवेशद्वार आदि स्थानमा फ्रि वाइफाई जोन बनाइने छ । स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूसँग साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूको प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

६९. न्यायिक समितिबाट मुद्दा मामिलहरूको सुनुवाइ, सहजीकरण र फैसला गर्ने कार्य नियमित रूपमा गरिने छ । न्यायिक समितिका सबै गतिविधिहरूलाई डिजिटाइजेसन गरी अभिलेख गरिने छ । वडास्तरमा मेलमिलापकर्ताहरूलाई विवाद सहजीकरण गरेबापतको सहयोगलाई निरन्तरता दिइने छ । मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७०. समृद्ध नगर निर्माणका लागि नगरपालिकाले नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकार, निजी क्षेत्र, सहकारी संस्था, गैरसरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्यलाई प्रमुख रणनीतिको रूपमा लिइने छ ।
७१. नगरको समृद्धि र विकासका लागि विकास साभेदारका रूपमा सरकारी कार्यालय, राष्ट्रिय निकाय, संयुक्त राष्ट्रसंघ विकास कार्यक्रम (यू.एन.डी.पी.), द एसिया फाउन्डेसन (ट्याफ), अमेरिकन सहयोग नियोग (यू.एस.ए.आई.डी.) लगायत अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय, सहकारी र गैरसरकारी संस्थालाई सहकार्यको लागि आमन्त्रण गरिने छ । संघ संस्था लगानी मैत्री वातावरण बनाइ विकास साभेदारसँग सह-लगानी र सहकार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

अन्त्यमा, आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को भीमेश्वर नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यमा महत्वपूर्ण सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरू प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

।

धन्यवाद ।

कमला बस्नेत
नगर उप-प्रमुख
भीमेश्वर नगरपालिका